

inrichting blijve, zooals zij nu is, dus één bestuur. Door deze plaatselijke afdelingen wordt voorzien in de vacatures voor beide bovengenoemde hoofdbesturen.

Deze uiteenzetting is slechts een schema. Wanneer onze Maatschappij op deze wijze is ingericht, wordt voorkomen, wat wij nu hebben zien gebeuren, dat oneenigheid in één onderafdeeling, de geheele Maatschappij bedreigt, omdat de andere afdeling blijft bestaan, die dezelfde leden telt. Alle belangen worden behartigd, alle stroomingen in onze Maatschappij vinden daar een weg en ieder kan zich geven, zooals hij meent, dat hij zich voor haar verdienstelijk kan maken.

Tilburg, 9 Febr. 1919.

PH. L. M. M. TAMINIAU.

VI.

Onze Maatschappij doorleeft een moeilijken tijd; het vinden van een uitweg eischt nauwgezet overleg; ieder lid moet ernstig overwegen, in welke richting hij straks zijn stem zal uitbrengen, wanneer over de een of andere, met de oplossing verband houdende vraag zijn oordeel wordt gevraagd. Reeds hebben eenige leden hun adviezen gegeven; het is te hopen, dat anderen dat voorbeeld zullen volgen, omdat door het hoor en wederhoor het vormen van een meening voor velen mogelijk wordt.

Het tijdelijke hoofdbestuur heeft ook zijn meening geuit. Daaruit blijkt ten duidelijkste, hoe het met de zaak verlegen zit. Dat dit het geval is, is te begrijpen. Toen het zittende hoofdbestuur meende weg te moeten loopen, traden de tegenwoordige leden op, alleen omdat zij bij de gehouden stemmingen na de verkozenen het grootste aantal stemmen op zich vereenigd hadden. Bij die stemmingen is echter met de nu aan de orde zijnde vraagstukken, omdat zij nog niet bestonden of althans van meer ondergeschikte beteekenis waren, geen rekening gehouden, zoodat het tegenwoordige hoofdbestuur geen enkele waarborg geeft van een afspiegeling te zijn van de in de Maatschappij naar voren tredende meeningen. Daarom had naar mijn meening dit hoofdbestuur ook niet anders moeten doen dan het gaande houden van de bestuursmachine en het voorbereiden van de verkiezingen van een hoofdbestuur, dat genegen is uitvoering te geven aan de besluiten van de wetgevende macht in onze Maatschappij. Bij die verkiezingen kunnen de leden zich uiten over het meer of minder juiste van de genomen beslissingen, zij kunnen daarmede rekening houden bij de keuze van de leiders van onze Maatschappij. Ook kunnen zij overwegen, of de genomen beslissingen aanleiding geven tot het indienen van voorstellen voor de eerstvolgende algemeene vergadering, zelfs of deze beslissingen het houden van nogmaals een buitengewone algemeene vergadering wenschelijk maken, op welke vergadering de consequenties van de besluiten aan een nadere beschouwing zouden kunnen worden onderworpen. Voor dat alles is echter in de eerste plaats noodig, dat alle leden, dus ook zij, die de vergadering in Utrecht niet hebben bijgewoond, kennis kunnen nemen van wat daar besloten is niet alleen, maar ook van wat daar gesproken is. Eerst dan kunnen zij beoordeelen, of het genomen besluit hun instemming heeft, of ook naar hun meening het hoofdbestuur recht had af te treden en te weigeren de genomen besluiten uit te voeren, of dit aftreden al dan niet invloed moet hebben op de positie van den secretaris, enz.. Daarom moet men m. i. alle besluiten, alle beoordeelingen, opschorten, tot na de publicatie van het verslag der vergadering.

Het hoofdbestuur denkt niet aldus, evenmin denken zoo de heeren, die onder leiding van den heer KOUWER ons verzoeken reeds nu een beslissing te nemen van vergaande strekking. Zij allen stellen de zaak heel eenvoudig. Volgens hen moeten of de vakbelangen alle andere belangen overheerschen, moet onze Maatschappij ondergaan in en ontaarden in een zuivere vakvereniging, die louter de materiele belangen van de leden wil bevorderen, of moet elke bemoeienis van onze Maatschappij met de vakbelangen worden verbroken, en moeten deze naast en buiten onze Maatschappij in andere organisaties behartigd worden. Zoo eenvoudig staat de zaak echter niet. Er is toch ook nog een derde mogelijkheid: de vakbelangen kunnen behartigd worden binnen de Maatschappij, aan de vakbelangen kan die plaats worden ingeruimd, welke

hun toekomst, terwijl daarnaast, of, kan het zijn, daar boven, blijven de werkzaamheden, tot nu toe behoorende tot de taak der Maatschappij, werkzaamheden, die haar hebben groot gemaakt, die haar, naar mijn meening vooral ook *omdat* de Maatschappij zich *ook* met de vakbelangen heeft ingelaten, gemaakt hebben tot een groot en machtig lichaam in de samenleving. Juist het behandelen ook van ideale belangen, het behartigen van algemeene belangen, het niet uitsluitend zijn van een vakvereniging, het lid zijn van artsen, voor wie de engere vakbelangen geen onmiddellijke beteekenis hebben, heeft gemaakt, dat buiten onze Maatschappij naar haar stem wordt geluisterd. Dat voordeel wordt prijsgegeven, zoodra een splitsing wordt voltrokken. Dan valt de waarborg, dat bij de adviezen van de vereenigde geneeskundigen ook het algemeen belang gewicht in de schaal legt, en dat niet alleen het bevorderen van de materiele belangen van de leden wordt heeogd, weg, en daarmee moet ook vervallen de beteekenis en de waarde van de adviezen in de oogen van het volk en van de regeering. Daarom zou ik betreuren, indien thans het pogen tot het plaatsen van de vakbelangen buiten onze Maatschappij slaagde. Ik ben overtuigd, dat een besluit in dien zin hoofdzakelijk het gevolg zou zijn van een tijdelijke onaangename stemming, gevolg van de vele inderdaad niet hartverheffende tooneelen, die zich in onze vergaderingen hebben afgespeeld. Het is verre van ondenkbaar, dat binnen afzienbaren tijd zulk een besluit diep zou worden betreurd, vooral ook door velen, die nu daaraan hun stem willen geven.

Om al deze redenen betreur ik het verzoek van het hoofdbestuur om nu eventjes, liefst zeer spoedig, de vraag te beantwoorden, of wij al dan niet wenschen de vakbelangen buiten de Maatschappij te plaatsen. Ik hoop te hebben aangetoond, dat die vraag niet zoo maar met ja of neen te beantwoorden is. Wij moeten vragen: zullen de vakbelangen overheerschen, of zullen deze hun gerechtvaardigde plaats in onze Maatschappij verkrijgen, en bij het stellen van die vraag is de beantwoording niet moeilijk. Niemand, die het wel meent met onze Maatschappij, zal willen, dat zij zich enkel met vakbelangen zal bemoeien; slechts moeten wij een weg zoeken om de verschillende belangen tot hun recht te laten komen, zoodat naast de materiele belangen van de praktiseerende geneeskundigen, ook de ideale belangen van den geneeskundigen stand en de belangen van de geneeskundige wetenschap en van de volksgezondheid hun aandeel krijgen. Zal dat geschieden, dan kan men niet anders dan de vraag van het hoofdbestuur — die nu eenmaal is gesteld — beantwoorden in dien zin, dat wij *niet* wenschen, dat de Maatschappij zich onttrekt aan de behartiging van de vakbelangen in stoffelijken zin.

's-Gravenhage, 10 Februari 1919.

G. OOSTERBAAN.

VII.

Als ooit een handelwijze van het hoofdbestuur de eenheid, thans zoo noodig in onze Maatschappij, in gevaar brengt, is het de thans ingestelde enquête. De houding van het hoofdbestuur, zooals dat in December 1918 samengesteld was, moge vreemd geweest zijn, de houding van het hoofdbestuur in zijn nieuwe samenstelling is bepaald onbegrijpelijk. Waarvoor dient het houden eener algemeene vergadering? Mag deze niet meer beschouwd worden als te geven bij meerderheid van stemmen een uitspraak namens de meerderheid der Maatschappij? Dan schaffe men haar ten spoedigste af. Zoo ja, dan zij ze souverain, niet alleen op het oogenblik, dat de afgevaardigden ter vergadering aanwezig zijn, maar ook nog wat langer. De ernstige twijfel, of de uitspraak dier algemeene vergadering, waar 27 (kleine) afdeelingen niet vertegenwoordigd waren, wel overeenstemt met het gevoelen van de meerderheid der leden van de Maatschappij, is *niet* gewettigd. Aangezien alle leden in de Maatschappij op de afdeelvingsvergaderingen *gelegenheid* gehad hebben, invloed te oefenen op de houding van hun afgevaardigde ter algemeene vergadering, aangezien alle afdeelingen *gelegenheid* gehad hebben, een afgevaardigde ter vergadering te zenden, is het in strijd met iedere goede gewoonte, thans -- twee maanden reeds na de